

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GEGUŽĖS – MAY 23, 2017 • Vol. CVIII Nr. 59 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 05-22-2017

ŠIAME NUMERYJE:

Pasaulio pilietis, įsikūręs Kaune
– 5 psl.

Nupūsti užmaršties dulkes – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 268 dienos

Dainos Čyvienės nuotraukos

Šių naktį per naktį – šoko „Grandis“

RIMAS ČERNIUS

Šeštadienio vakarą, gegužės 13 d., į Ritos Riškienės salę Pasaulio lietuvių centre Lemonte buvo susirinkęs didelis būrys Lietuvių tautinio ansamblio „Grandis“ gerbėjų. Čia vyko ansamblio metinis koncertas, pava-

dintas „Šių naktį per naktį gaideliai giedojo“. Koncerte dalyvavo visi „Grandies“ ansamblio rateliai – nuo mažučių „kiškučių“ iki pagyvenusių veteranų – iš viso apie 200 tautiniais drabužiais pasipuošusių šokėjų. Žiūrovai buvo susodinti prie stalų, nes po koncerto vyko pokylis – vakarienė ir šokiai.
– 6 psl.

Išleista jubiliejinė moksleivių laida

Mokyklą šiemet baigė 11 abiturientų.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Gegužės 20-oji buvo ypatinga diena Čikagos lituanistinei mokyklai (ČLM) – 25-ąsias įkūrimo metines mininti

mokykla išleido 25-ąją abiturientų laidą. Jaunimo centre surengtos šventės metu buvo daug gražių sveikinimų, padėkų ir jaunatviško šurmilio, o nemaža mokyklos salė buvo pilna žmonių.
– 3 psl.

Kvailumas toks nepasiekiamas, kad jo neįmanoma iširti iki galo – Honoré de Balzac

Praejusį ketvirtadienį jūs turėjote galimybę netyčia žvilgtelėti į šią nuotrauką, bet nesužinojote, kokia istorija už jos slypi. Atsiprašome autoriaus dėl techninių nesklandumų ir mielai spausdiname jo įdomius prisiminimus.

Redakcija

Laiko skiltelė prieš penkiasdešimt metų

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Vieną naktį pabudau suvokęs, kad 2017 metais sukanka 50 metų nuo mano aukščiausio mokslo laipsnio gavimo, atidariusio duris į profesinį ir akademinį gyvenimą. Dar visai nepabudus mintimis nutekėjo srautas prisiminimų. Štai keletas.

1962 m. gavau magistro laipsnį ir už poros mėnesių Čikagoje vedžiau Gražiną Pauliukonytę. Dar turėjau baigti psichologijos internatūrą Manteno psichiatrinėje ligoninėje, kur per mėnesį gaudavau 335 dol. Vedę apsigyvenome Kankakee mieste, į pietus nuo Čikagos. Baigęs internatūrą ten likau dirbti. Mė-

Juos kabindavome ant gale kiemo esančių virvių. Abu vaikai dar buvo vystykluose, bet tais laikais vystyklai buvo medžiaginiai, skalbiami, o ne išmetami. Akis užmerkęs ir dabar matau baltų vystyklų eiles, plevėsuojančias tarsis bures. Pieno reikėjo, bet jis buvo brangus. Žmona rado išeitį, kaip pasigaminti pieno už pusę kainos. Ji pirkdavo pieno miltelius, sumaišydavo juos su vandeniu, ir taip porą metų mus valgydino. Pati kepė ir duoną. Kai nespėdavo, parduotuvėje pirkome papigintą, bet skrandžiams nebuvo jokio skirtumo.

Galvojome ir apie šeimos ateitį. O kas nutiktų,

jeigu mane kokioje avarijoje Dievulis pasiųsktų pas save? Jokių gyvybės draudimų neturėjome. Norėdama bent kiek apsidrausti nuo katastrofos, Gražina baigė kosmetologijos mokyklą, o po to gavo ir reikiamą valstijos leidimą.

Tais laikais lietuvių St. Louis mieste bei apylinkėse Missouri valstijoje beveik nebuvo. Susitikti su lietuviais tekdavo važiuoti į East St. Louis, esantį rytinėje Mississippii upės pusėje, Illinois valstijoje. Ten buvo veikli lietuvių katalikų parapija, vykdavo

įvairūs renginiai. Tačiau ir norėdami ne visada galėjome ten vykti, nes kišenėje neturėjome pinigėlių susimokėti už pervažiavimą per tiltą.

Iš kelionės į Nevadą 1953 m. turėjau apie 50 si-dabrinių JAV dolerių (1885 m. ir pan. gamybos). Juos

laikiau kaip suvenyrą ar kaip atsargą juodai dienai. Juoda diena atėjo, ir tuos dolerius teko išleisti perkant pieną ir duoną vaikučiams. Tik daug vėliau sužinojau, kad kiekvienas si-dabrinis mano turėtas doleris 1970 m. buvo vertas bent 100 dol., parduodant senienų rinkoje.

Pagal sutartį paskutiniais studijų metais mano stipendija turėjo pakilti iki 466 dol. per mėnesį. Nežinojau, ar taip bus, bet rizikavau, trečius studijų metus paskelbti paskutiniais. Taip padidinau stipendiją. Be to, pagal naują įstatymą, iš Veteranų administracijos dar gavau 150 dol. per mėnesį, taigi mėnesinė stipendija viską sudėjus jau buvo 616 dol. Ši suma buvo didesnė nei alga anksčiau dirbant psichologu ligoninėje.

Trečiais studijų metais žmona vėl tapo nėščia. Trečias sūnus, Aldas, gimė 1967 m. spalio 27 d.), jau mums grįžus į Kankakee apylinkę. Įsidarbinau Kankakee psichiatrinėje ligoninėje. Su daktaratu mano alga pakilo iki 1 000 dol. per mėnesį. Išsinuomojome naujai pastatytą mažą namą už 145 dol. per mėn. su centrine šalto oro sistema. Tuo metu nieko daugiau nereikėjo. Vaikams žaisti tereikėjo sukalti medinę dėžę ir užsakyti sunkvežimį smėlio.

Universiteto baigimo iškilmėms teko grįžti į St. Louis. Grįžtant namo per radiją sužinojome apie ką tik prasidėjusį Šešių dienų karą (1967.06.05–10) tarp Izraelio ir Egipto. Netrukus su draugais iš Čikagos atšventėme universiteto baigtuves. 1965 m. ateitininkų kongreso metu Toronto mieste nusipirkau butelį brangaus, 50 metų senumo prancūziško konjako. Perkant mano planas buvo tą butelį atidaryti baigus studijas. Kitus dvejus metus tas butelis ištovėjo ant viršutinės virtuvės lentynos, sunkiai pasiekiamas, bet visada matomas. Su juo susigyvenau ir kartais jam tarsis sakydavau, kad dar palūkėtų, nes jo dar neužsitarnavau. Dabar mokslo baigimo proga tas butelis buvo atkimštas ir be didelių ceremonijų kieme ratu sustojusių draugų išragautas. Paskutinis ragautojas, jį ištūstinęs, nusiviedė į netoli esantį upeliuką. Kokia negarbinga ištikimai laukusio butelio pabaiga, – tada sau pagalvojau.

Žiūrėdamas atgalios galiu sakyti, kad paminėtos penkerių metų odisėjos herojė buvo žmona. Ji ne tik rėmė mano pastangas siekti aukštojo mokslo, bet ir iš paskutiniųjų darė viską, kad tai taptų realybe. Jai lieku dėkingas!

Ant tėvo kelių – sūnus Aras, ant mamos – Aidas. Po poros metų prie judviejų prisidėjo ir Aldas. 1965 m.

Šeimyninio albumo nuotrauka

nesinė alga pakilo iki 470 dol. 1963 m. gimė sūnus Aidas. Pradėjau galvoti apie daktaro laipsnį, kuris buvo būtinybė savarankiškam profesiniam ar akademiniam darbui. 1963 m. buvau priimtas į Washington University St. Louis mieste, bet dar neturėjau lėšų ten vykti. Netrukus sužinojome, kad 1964 m. lapkričio mėn. susilauksime antrojo kūdikio. Tuo tarpu išsiriūpinau Illinois valstijos stipendiją mokslui. Stipendija buvo mokslapinigiai ir 240 dol. mėnesiui gyventi. Pasitarę nutarėme pasiryžti ir toliau vykdyti planą – grįžti į universitetą. Prie savo „Volkswagen“ prisikabinę priekabą atsikraustėme į Brentwood, St. Louis priemiestį. Pradėjau studijuoti, o lapkričio mėn. 23 d. (Lietuvos kariuomenės diena) gimė Aras. Su jo gimimu stipendija padidėjo dvidešimčia dolerių.

Už dviejų miegamųjų kambarių butą mokėjome 90 dol. per mėnesį. 1965 m. vasara buvo viena karščiausių miesto istorijoje. Bent 30 dienų iš eilės dienos temperatūra buvo daugiau kaip 90 laipsnių F. Dažnai perkopdavo šimtą laipsnių su slopinančia drėgme. Nuo „iškepimo“ mus gelbėjo dr. Kazio Šukio padovanotas šalto oro aparatas, vėsinantis vieną miegamąjį. Ten slėpėsi žmona su sūnumis. Tą vasarą man teko dirbti Anna ligoninėje, esančioje prie Mississippii upės, apie 145 mylias į pietus nuo St. Louis. Ligoninės bendrabutyje tuomet nebuvo jokios oro šaldymo sistemos. Į St. Louis grįždavau kas savaitę penktadienio vakare. Netikėtumams kišenėje visada turėjau dešimtuką telefonui. Taip pat išsiėmiau „Sinclair“ kredito kortelę degalams. Su tuo dešimtuku kišenėje išvažinėjau visą vasarą. Panašiai praleidau ir antrą vasarą, bet jau kitoje – Kankakee – ligoninėje, 60 mylių į pietus nuo Čikagos. Į St. Louis pas šeimą važinėjau kiek rečiau. Tiesiog trūko pinigų benzinui. Jų reikėjo ne tik butui nuomoti, bet ir maistui, sveikatos ir automobilio draudimui bei kitiems buitiniams reikalams. Į skolas nelindome. Iš savo buvusio pabrolio gavau sveikinimą su šventėmis ir 20 dol. Po 20 dol. keliomis progomis gavome iš uošvio. Savigarba neleido skūstis ar aimanuoti.

Stengdamasi sudurti galą su galu, žmona išmoko visai šeimai siūti rūbus, megzti megztinius, kepures. Rūbus skalbdavome rajone esančioje skalbykloje, bet ten jų nedžiovindavome, nes ir tai kainavo pinigėlių.

Išleista jubiliejinė moksleivių laida

Atkelta iš 1 psl.

Pirmuosius savo, kaip mokyklos vedėjos, metus baigusi Vida Rupšienė jau gali atsi-kvėpti – šventė pavyko, ilgas repeticijų ir pasiruošimo valandas vainikavo puikus rengi-nys. Į renginį atvyko nemažai svečių, tarp jų – ir buvusios mokyklos vedėjos Jūratė Dovilienė bei Laima Apanavičienė, taip pat JAV LB Marquette Parko apylinkės pirmininkė Aušrelė Sakalaitė ir kiti.

Abiturientai, kurių šiemet – 11, iškilmingai įėjo į mokyklos salę pro tautines juostas, buvo įneštos vėliavos, skambėjo JAV ir Lietuvos himnai.

Renginio pradžioje JAV LB švietimo tarybos narė L. Apanavičienė ir A. Sakalaitė pasveikino ir patį garbingiausią JAV LB Švietimo tarybos apdovanojimą – Švietėjo premiją, kurios mecenatas yra Lietuvių Fondas (LF) – įteikė visus 25-erius metus šioje mokykloje dirbusiai Nijolei Pupienei.

Šventės metu buvo įteiktos Švietimo tarybos padėkos dešimt ir daugiau metų ČLM dirbusiems mokytojams (šių apdovanojimų mecenatas – taip pat LF). Taip pat buvo apdovanoti JAV LB Švietimo tarybos rašinių ir piešinių konkursų nugalėtojai, padėkos raštų sulaukė ir tie moksleiviai, kurie per visus mokslo metus nepraleido nė vienos pamokos.

O po to jau visas dėmesys buvo skirtas abiturientams, su kuriais mokykla atsisveikino. Tautiniais drabužiais pasipuošę moksleiviai atsiėmė mokyklos baigimo pažymėjimus, juos sveikino mokytojai ir tėvai bei kiti artimieji. Paskelbus kiekvieno iš vienuolikos moksleivių pavardę, salėje kil-

davo tikra plojimų audra. Abiturientus ir jų mokytojus sveikino ir Jaunimo centro tarybos pirmininkė Neringa Aleksonienė. Ji kiekvienam abiturientui įteikė po baltą rožę, linkėdama, kad ta rožė būtų nudažyta tik pačiomis gražiausiomis gyvenimo spalvomis.

Su mokykla atsisveikinantys abiturientai susirinkusiems parodė savo parengtą programą. Vieną tautinį šokį jie sušoko kartu su mažaisiais mokyklos mokinukais. Gera ir pakili nuotaika, graži lietuvių kalba lydėjo visą beveik dvi valandas trukusį renginį.

Po jo niekas neskubėjo skirstytis, fotografavosi, dalijosi išpūdziais. Ypač jaudinanti akimirka buvo, kai į kiemą, prie paminklo, skirto žuvusiems už Lietuvos laisvę, sustoję abiturientai spontaniškai ir iš visos širdies užtraukė Lietuvos himną. Po stipraus lietaus debesys jau buvo išsisklaidę, ir Tautiška giesmė skambėjo ištis išpūdingai.

Po iškilmingosios dalies visi skubėjo prie vaisių stalo, kur laukė ir ypač gražus tortas. Ant sienos galima buvo pamatyti visų 11 abiturientų nuotraukas. Išleistuvėse pakalbintas kunigas Valdas Aušra, kurio sūnus Nojus buvo tarp vienuolikos šių metų abiturientų, sakė, jog labai džiaugiasi ir didžiuojasi šios mokyklos veikla, yra labai laimingas, kad Nojus (kaip ir kiti du vyresnieji jo vaikai) galėjo čia mokytis, ir tikisi, jog mokykla gyvuos dar daug metų.

Man, atvykusiam į šią šventę iš Lietuvos, taip pat buvo gera jausti, kad lietuviybė gyva. Viltį, kad mokykla gyvuos dar daug metų, stiprina žinojimas, jog kitamet abiturientų bus beveik dvigubai daugiau – net 20.

TELKINIAI

„Vaiko vartai į mokslą“: pavasario ir vasaros veikla

Organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“ netrūksta projektų ir veiklos. 2017 m. pavasarį posėdžiavome, kūrėme projektus, valdybos narės pildė anketas, formas paramos projektams ir t. t. Buvo palaikomi ryšiai su rėmėjais, su rėmėjų būrelių koordinadorėmis įvairiuose JAV miestuose, su koordinatore ir remiamais centrais Lietuvoje.

Gegužės mėnesio paskutinį savaitgalį Kaune organizacija rengia savaitgalinį seminarą organizacijos remiamų centrų vadovėms ir darbuotojams. Jų globoje veikia pomokykliniai dienos centrai, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai bei paaugliai. Jų rūpesčiu centrų lankytojai yra prasmingai užimti, pavalgę, atlieka namų darbus. Lankytojai centruose yra ugdomi, mokomi gerų įgūdžių, dalyvauja centrų vadovų, darbuotojų ir savanorių vedamuose užsiėmimuose. Org. „Vaiko vartai į mokslą“ centrus finansiškai remia, iš jų pageidauja atsiskaityti už paramą, yra paruošusi charakterio ugdymo programas, kurios centruose taikomos iki šių dienų.

Seminare Kaune planuojamos įvairių specialistų paskaitos, diskusijos. Seminare dalyvaujančios dvi valdybos narės iš JAV ir organizacijos koordinatore Lietuvoje viliasi, kad rengiamame seminare dalyvaujantys centrų atstovai į namus parsiveš naujų žinių ir patirčių, o seminaro metu atsiras progų dalyviams pabendrauti su kitais, panašų darbą dirbančiais ir su org. „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos narėmis. Seminarui rengti gauta parama iš Kazickų fondo.

Artėja vasara, mokslo metų pabaiga JAV ir Lietuvoje. Birželio mėnesio pradžioje į Lietuvą iš JAV kelias šešiolika lietuviškai kalbančių jaunų lietuvių, kurie beveik mėnesį savanoriaus penkiuose „Vaiko vartai į mokslą“ remiamuose centruose: Šateikiuose, Varėnoje, Vilniuje (2 centruose) ir Žemaičių Kalvarijoje. Centruose jų veiklą prižiūrės centrų va-

2017 metų savanoriai.

Dainos Čyvienės nuotr..

dovės, koordinuojamos „Vaiko vartai į mokslą“. Savanoriai su centrų lankytojais žais, dirbs, iškylaus, stovyklaus, darys rankdarbius, sportuos, o svarbiausia – draugaus, jauniems centrų lankytojams skirs dėmesio. Savanoriai nuo lapkričio mėnesio ruošėsi, su organizacijos koordinadorėmis, prityrusiomis pedagogėmis Rita Vencloviene ir Viktorite Siliūniene diskutavo ir buvo supažindinti su darbu su rizikos šeimų vaikais.

„Vaiko vartai į mokslą“ koordinuoja įvairaus amžiaus savanorių, ypač vyresnių klasių gimnazistų bei studentų, važiavimą į Lietuvą nuo 2000 metų. Prie 76 iki šiol Lietuvoje savanoriavusiųjų prisijungs šauni šios vasaros 16 asmenų savanorių komanda. Padėka centrams, kurie priims šių metų savanorius! Ačiū savanoriams, kurie skiria savo laiką bei energiją, ir jų tėveliams bei šeimų nariams, kurie remia savo atžalas ir jų savanorystės keliones į Lietuvą. Sėkmės linkime Daivai, Danieliui, Dianai, Gustei, Jokūbui, Liucei, Mantui, Marisai, Mariui, Matui, Mayai, Norai, Nojui, Vasarai, Vitui, Vytui ir juos ly-

dinčiai, jų veiklą Lietuvoje koordinuojančiai V. Siliūnienei!

Org. „Vaiko vartai į mokslą“ yra dėkinga rėmėjų būreliui Detroite ir jo koordinatorems Ritai Giedraitienei ir Rasai Karvelienei. Šį pavasarį, vieną sekmadienį po šv. Mišių, kavutės metu, buvo surengtas specialus vakaras Dievo Apvaizdos lietuvių katalikų parapijos salėje. Surinktos dosnių aukotojų lėšos

bus skiriamos remiamiems centrams Lietuvoje – žaislams ir kitoms užimtumo priemonėms šiai vasarai įsigyti.

Po kiekvieno čia minėto užmojo bus stengiamasi aprašyti jo eigą ir rezultatus. Daugiau informacijos apie org. „Vaiko vartai į mokslą“: www.childgate.org.

Org. „Vaiko vartai į mokslą“ info

Su būsimais darbais savanorius supažindina Rita Venslovienė.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Balandžio mėnesį vyko savanorių, jų tėvelių ir organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ koordinatorių susitikimas.

Pasaulio pilietis, įsikūręs Kaune

Henrikas Gulbinas

Vienas pirmųjų neinstitucinių menininkų posovietinėje Lietuvoje – **Henrikas Gulbinas**, – 1988-aisiais iš dar priespaudą kentusios gimtosios šalies išvykęs gyventi į Paryžių, po kelerių metų grįžo atgal į Kauną. Netrukus po to kartu su visa šeima išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, Kaliforniją, todėl dabar H. Gulbinas, gyvendamas Kaune, kasmet bent mėnesį praleidžia Los Angeles, kurį vadina antrąja savo tėviške. Lietuvoje plėtojančių nekilnojamojo turto, prekybos garso technika verslą menininką, kuris iki šiol daug keliauja ir vaizdo kamera įamžina lietuvių svetur gyvenimą, kalbina žurnalistas **Ramūnas Čičelis**.

Pradėkime pokalbį nuo priežasčių, kurios Jus paskatino prieš pat Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą įsikurti Paryžiuje. Kodėl tuomet patraukėte į Prancūzijos sostinę?

Mane pakvietė žymi Prancūzijos lietuvių rašytoja Ugnė Karvelis. Į Lietuvą ji atvyko 1987-aisiais, paraginta draugų paryžiečių lietuvių – jie labai norėjo pažinti savo Tėvynę, bet neturėjo tokios galimybės, todėl kartu su Ugne važinėjome po Lietuvą, kur vaizdo kamera įamžinau jos viešnagės akimirkas. Prieš kelerius metus buvo miręs jos vienas geriausių draugų rašytojas Julio Cortazar, daug kitų bičiulių taip pat buvo iškeliavę Anapilin. Tada, dar būdama Lietuvoje, Ugnė pasakė, jog reikėtų, kad atvažiuočiau pas ją ir filmuočiau jos draugų, kurių dauguma taip pat buvo lietuviai, gyvenimą. Ji norėjo, kad būčiau operatorius, įamžinantis skulptoriaus Antano Mončio ir kitų lietuvių atsiminimus.

Tada buvau bedarbis, kurio į Paryžių valdžia būtų neišleidusi. Netrukus po to žymus dirigentas Petras Bingelis pasiūlė važiuoti kartu su jo vadovaujamu choru į Paryžių, kur turėjau filmuoti jų koncertą. P. Bingelis su choru grįžo atgal į sovietinę Lietuvą, o aš likau Paryžiuje. Ugnei būtų buvę sudėtinga, nes, su sovietų leidimu važiuodamas, kiekvieną kartą ambasados būčiau turėjęs prašyti vizos, kurios galėjau ir negauti.

Apsigyvenau pas Ugnę, turėjau jos namuose savo kambarį, tačiau kartais likdavau nakvoti pas Antaną Mončį. Iš viso Paryžiuje išbuvau apie pusantrų metų. Kai Lietuva tapo laisva, jau buvau grįžęs į Tėvynę, tačiau kartais vėl išvažiuodavau į Prancūziją.

Kaip tuomet atsidūręs Paryžiuje vertintote šio miesto aplinką ir žmones?

Buvo didžiulis Lietuvos ir Prancūzijos kontrastas. Tai buvo dvi skirtingos tikrovės. Atsidūrus

Paryžiuje, reikėdavo lyg perjungti kitą sąmonės kanalą. Dabar išvažiuojantieji šio jausmo jau nepatiria.

Kokie žmonės buvo Ugnė Karvelis, Antanas Mončys ir kiti lietuviai Paryžiuje? Kuo jie skyrėsi nuo sovietinės Lietuvos menininkų?

Jie turėjo labai didelę pasaulinę patirtį, toleranciją kitataučiams. Ugnė, Antanas ir kiti tenykščiai lietuviai kur kas geriau, nei aš tada, pažinojo pasaulį. Iki susitikimo su šiais žmonėmis galvojau, kad tuometinis Kaunas ir Lietuva yra visas pasaulis. Gyvenimas Sovietų Sąjungoje – tikrai ne pasaulio pažinimas. Kokia gali būti patirtis kalėjime?!

Kaip buvimas Paryžiuje pakeitė Jūsų mąstymą ir gyvenimą?

Pakeitė labai stipriai. Vakaraus kalbėdamasis su Ugne Karvelis ir Antanu Mončiu ir gerdamas su jais vyną, turėjau, iš ko mokytis. Nesu įgijęs formalaus aukštojo išsilavinimo, bet tie du žmonės, jų draugai ir aplinka buvo mano universitetas.

Kada kartu su tėvais ir broliu nusprendėte važiuoti į Ameriką?

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, netrukus kartu su visa šeima išvykome į JAV. Iškart pamačiau, kad ten nesusikursiu tokios aplinkos, kokią, prieš išvykdamas, turėjau Lietuvoje. Darbas ir pinigai, aišku, yra svarbūs dalykai, gyvenime visada dirbau tik tai, kas man artima ir patinka, o ten pamačiau, kad kartais turėčiau užsiimti sau tolimais ir svetimais reikalais. Dar sovietiniais laikais Lietuvoje mokėjau dirbti su garso technika, Paryžiuje įgijau drąsos kaip video menininkas, o Amerika man davė nekilnojamojo turto verslo įgūdžių. Tuo metu Lietuvoje beveik niekas neturėjo minėto verslo patirties, todėl Amerikos pamokos labai praverė grįžus į Kauną.

Kaip reaguojate, kai pažįstami žmonės dabartinėje Jūsų aplinkoje stebisi tuo, kad visa šeima Amerikoje, o Jūs esate Kaune? Dažniausiai tokie žmonės kalba Jūsų gailėdami?

Tokiems žmonėms padedu galvoti, kad Amerikoje yra labai gerai.

Pakalbėkime apie Jūsų video meną. Lietuvoje neseniai pasirodė knyga apie neinstitucinį lietuvių meną, joje esate pristatomas kaip vienas pirmųjų nepriklausomybę atgavusios šalies menininkų, nenorėjusių priklausyti Kinetografininkų sąjungai ar kitokiems oficialiems sambūriams. Iš ko sėmėtės drąsos kurti meną vienas?

Tiesiog turėjau vaizdo kamerą ir eksperimentavau. Dienomis filmuodavau, o vakarais peržiūrėdavau, ką nufilmavau. Pradėjau nuo abstrakčių

vaizdų, į kuriuos labai rimtai nežiūrėjau – tai buvo lyg žaislas. Po to ėmiau ieškoti garso ir vaizdo sintezės. Prie nufilmuotų vaizdų derinau muziką, ir atvirkščiai. Kai manęs klausia, ar to reikia ilgai mokytis ir vėliau daryti karjerą, atsakau, kad paprasčiausiai užsiimu tuo, kas man patinka. Nesakau, kad ir manuoju būdu nėra tobulėjimo. Juk daugelis galvoja, kad darbas yra lažas, o tik po to seka pomėgiai, kurie išlaisvina ir už kuriuos dar reikia mokėti pinigų. Tie žmonės, manau, nesunkiai galėtų gyventi iš savo pomėgių, jei tik pakeistų požiūrį.

Su Vytauto Didžiojo universiteto profesoriumi istoriku Egidijumi Aleksandravičiumi dažnai keliaujate po pasaulį ir fiksuojaite dabartinių lietuvių išeivių gyvenimą. Nesenai grįžote iš Pietų Prancūzijos, kur filmavote pokalbius su diplomato Jurgio Savickio šeimos draugu Perkūnu Liutkumi. Kokį įspūdį palieka šios kelionės? Kokie dabartiniai lietuviai ne Tėvynėje, lyginant su Paryžiaus lietuviais praejusio šimtmečio pabaigoje?

Dabar esu daug išrankesnis. Daug padeda Egidijaus Aleksandravičiaus matymas, padedantis žinoti, kuri medžiaga vertinga, o kuri – menkavertė. Anksčiau, dėl minėto Lietuvos ir užsienio kontrasto, filmuodavau labai daug, o dabar, filmuodamas lietuvių, stengiuosi pajusti jų asmenybes.

Esate ir aktyvus judėjimo „Santara-Šviesa“ dalyvis. Koks Jūsų požiūris į šią organizaciją?

Net neįsivaizduoju, kad „Santaros-Šviesos“ galėtų nebūti. Kartais, kai būnu išvažiavęs ir kelis mėnesius iš eilės praleidžiu „Santaros-Šviesos“ Kauno klubo susitikimus, net pasiilgstu tų žmonių. Manau, kad Kaune šiai organizacijai priklauso tikrai įdomūs žmonės. Vienu metu pamatyti kelias dešimtis gerų draugų būtų neįmanoma, jei ne „Santara-Šviesa“.

Kame slypi šių dienų Kauno jaukumas? Kodėl Jums čia yra gera gyventi?

Atsižvelgiant į miesto dydį, čia yra tikrai daug savitų žmonių. Dar man patinka Kauno mastelis. Kai gyvenau Los Angeles, buvo per dideli atstumai, todėl negalėdavau dažnai susitikti su artimais žmonėmis. Kelionės po tokius miestus užima labai daug laiko, o Kauno dydis yra pats patogiausias, kartais net nereikia automobilio, kad patektčiau ten, kur man reikia. Kaune visos įdomios vietos pasiekiamos išėjus pasivaikščioti. Kauną kaskart galima atrasti iš naujo, kartais galvoju, kad atradimai šiame mieste yra begaliniai. Matyt, reikėjo pasibastyti po pasaulį, kad kitomis akimis pamatyčiau Kauną. Kita vertus, jeigu tėviškė yra vieta, kurioje gyvena tėvai, tai Los Angeles yra mano tikra tėviškė.

Dėkoju už pokalbį.

Henrikas Gulbinas su Egidijumi Aleksandravičiumi Urugvajuje.

Šių naktį per naktį – šoko „Grandis“

„Grandies“ ansamblį sveikina LR geralinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Šalia – JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Austėja Sruoga ir generalinio konsulo pareigose M. Gudyną pakeisiantis Mantvydas Bekešius. Dainos Čyvienės nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Jau pačioje pradžioje žiūrovai min-timis persikėlė į Lietuvos kaimą. Sce-nos gilumoje, ekrane buvo rodomi lie-tuviško kaimo gyvenimo vaizdai. Nuo-traukos buvo priderintos prie tautinių šokių siužetų. Koncertas pradėtas lie-tuvių liaudies daina „Šių naktį per nak-tį“, kurią dainavo aštuoni „Grandies“ ansamblio suaugusiųjų ratelio nariai. Dainos žodžiai ir lietuviško peizažo nuotrauka žiūrovus atitraukė nuo miesto kasdienybės ir leido min-timis nukeliauti į lietuvišką kaimą, į paprastesnį mūsų protėvių gyvenimą.

Pirma reikia dirbti, o tada galima ir linksmintis. Todėl ir „Grandies“ koncertas buvo padalintas į dvi dalis. Pirmoje buvo vaizduojami įvairūs ūkio darbai. Antroje – pabaigtuvių puota. Pirmoji dalis pradėta derliaus nuėmi-mo darbais: rugius reikia dalgiais nu-pjauti, surišti į pėdus. Jaunimo ratelis šiuos darbus vaizdavo „Rugučių“ šo-kiu, o rugių kūlimą – „Kūlimo šoku“,

Suaugusiųjų ratelio nariai gerai išmano šienapjūtės darbus.

Puikia nuotaika ir jaunatviška energija trykštantys „Grandies“ jaunieji.

kuris buvo šokamas ir su klumpėmis. Ekrane pasirodė malūnas. Tame fone jaunių ratelis šoko „Kubilą“, o jaunimo ratelio šokėjos vaizdavo darbą „Girnelėmis“. Tada buvo proga pasireikš-ti mažiausiems šokėjams. Vaikų rate-lis kėlė pupas ir virė košę, o kiškučių ratelis sėjo dobilą ir rūpinosi katinėliu.

„Grandies“ ansamblis šiame kon-certe dažnai šoko naudodamas įvairius kaimiškus įrankius. Vaikų ratelio šo-kėjai šokė „Viru viru košę“ atliko ran-kose laikydami medinius šaukštus. O jaunių ratelio merginos siūlų vijimą vaizdavo į sceną įnešusios didelę reketį, aplink kurį merginos mikliai šoko. Malonu buvo vėl pamatyti „Tolka-šoki“, kuris buvo įtrauktas ir į pra-ėjusių metų Šokių šventę Baltimorėje. Jį atliko septynios jaunimo ratelio šo-kėjos. Pagrindinė šokėja – Indrė Biels-kutė.

Koncerto šokių muzika buvo įra-šyta, bet vienu metu scenoje pasirodė suaugusiųjų ratelio dainininkai, tarpe kurių buvo du akordeonistai. Jiems grojant ir dainuojant pagyvenusiujų ratelis atliko lietuvių liaudies šoki „Pjo-viau šieną“. Jaunimo ratelio vaikinai išdykavo, o merginos juos tramdė šo-kyje „Piemenų išdaigos“. Pirmoji da-lis baigėsi „Kalveliu“ ir „Muštokine“. Puotai juk reikės daug sviesto. Suau-gusiųjų ir jaunimo ratelių merginos scenon įnešė šokėjo Jono Variakojo pa-gamintus sviesto muštuvus ir šokio metu ritmiškai jais mušė. Tuo šoku pa-sibaigė derliaus darbai ir pirmoji „Grandies“ ansamblio koncerto dalis.

Po darbų – smagu pasilinksinti

Antroji dalis prasidėjo pabaigtuvių scena. „Grandies“ ansamblio men-o vadovas Gintaras Grinkevičius kartu su mokytoja Vitalija Ivinskiene scenon įnešė drobes, kuriomis užklojo scenos pakraščiuose stovinčius suolus, o tada pakvietė visus „darbininkus“ šokti ir linksmintis. Antroji „Grandies“ an-samblio koncerto dalis buvo linksma, judri, su išdaigomis ir įdomia vaidyba.

Ansamblio vadovams Gintarui Grinkevičiui ir Daliai Bilaišytei-DeMuth iš Lietuvos atvežtą dovaną įteikia paskirtasis kosulas M. Bekešius.

Buvo smagių, greitų polkų – jaunimo ratelio atlikta „Jaunimo polka“ ir jaunių ratelio atliktas šokis „Trenk polkute“. Įdomios vaidybos buvo suaugusiųjų ratelio atliktas šokis „Šišio-niškių vakaronė“ ir pagyvenusiųjų ratelio atliktas „Iškilmingasis cvinglis“. Tačiau turbūt labiausiai įsimintinas šokis buvo „Alučio puota“. Suaugusiųjų ratelio vyrai scenon įrideno alaus statinę, o „šeimininkas“ Gintaras Grinkevičius vyrus alumi pavaišino. Vyrų linksmai šoko, rankose laikydami alaus bokalus, ir kažkaip stebuklingai nepraliejo nė lašo. Žinoma, jų linksmybes nutraukė moterys, kurios atstatė tvarką ir sutramdė savo išsismaginčius vyrus. Antrąją koncerto dalį – „Pabaigtuvių puotą“ – užbaigė jaunių ratelis šokiu „Gyvatukas“ ir jaunimo ratelis šokiu „Darbo rankos“.

Koncertui pasibaigus skaitovai Laurynas Ivinskis ir Ingrida Šlajuvienė pakvietė į sceną visus „Grandies“ ansamblio ratelius. Šokėjai užpildė sceną, o kai kurie turėjo išsiriškiuoti prieš sceną, nes scenoje visiems nebebuvo vietos. Pranešėjai išvardijo „Grandies“ ansamblio mokytojus, kuriems užlipus į sceną, žiūrovai ir patys šokėjai šiltai plojo. Ypatinių plojimų susilaukė „Grandies“ ansamblio meno vadovai: Gintaras Grinkevičius ir Dalia Bilaišytė-DeMuth. Meno vadovas Grinkevičius tarė žodį, dėkodamas mokytojams, šokėjams, jaunųjų šokėjų tėveliams ir mieliems žiūrovams bei rėmėjams. Jis padėkojo buvusiai „Grandies“ an-

Šokam trypiam – nepavargstam!

samblio meninei vadovei Violetai Smieliauskaitei-Fabianovich. Tada paskelbė, kad meno vadovė Dalia Bilaišytė-DeMuth švenčia savo gimtadienį. Į sceną buvo įneštas tortas, ir visi šokėjai kartu su koncerto žiūrovais sugiedojo Daliai Bilaišytei-DeMuth „Ilgiausių metų“.

„Grandies“ ansamblį sveikino „Spindulio“ šokių grupės atstovė ir JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Kultūros tarybos pirmininkė Austėja Sruoga, kuri „Grandies“ ansamblio meno vadovams įteikė LB – padėkos raštą. „Grandies“ ansamblį taip pat sveikino

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Jis pasidžiaugė koncertu ir pastebėjo, kad lietuviškas šokis suvirpina mūsų širdis. Konsulas perdavė mikrofoną naujai paskirtam konsului Mantvydui Bekešiui. Būsimasis konsulas Bekešius pasidžiaugė nepaprastu „Grandies“ ansambliu, jo energija ir gera nuotaika. Jis apdovanojo „Grandies“ ansamblio meno vadovus dirbiniu iš gintaro, vaizduojančiu Gedimino pilį. Po koncerto tiek žiūrovai, tiek patys šokėjai galėjo pasigardžiuoti skania vakariene ir pabendrauti bei pasilinksmiti.

Koncerto dalyviai džiaugėsi išsamiu koncerto programos leidiniu, kurį redagavo ansamblio pagyvenusių ratelio mokytoja Vida Brazaitytė. Leidinyje surašyti visi šokiai, išvardinti visų ratelių šokėjai, pridėtos šokėjų nuotraukos, padėkota visiems talkininkams ir išvardinti 2017 m. „Grandies“ sukaktuvinininkai, tarp kurių buvo ir 20-ies metų sukaktį „Grandyje“ švenčianti „Draugo“ korespondentė Ramunė Kubiliūtė. Koncerto programos leidinys liks gražiu šio metinio koncerto prisiminimu ne tik žiūrovams, bet ir patiems „Grandies“ ansamblio šokėjams.

Meilė šokiui vienija jau ne vieną kartą. „Grandies“ jaunimo ratelio šokėjai.

„Didesnė“ ar „mažesnė“ žvaigždė vis tiek spindi

„Draugas“ keletu straipsnių pasakojo apie turiningą darbinę humanitarinių mokslų daktarės **Virginijos Babonaitės-Paplauskienės**, Maironio literatūros muziejaus (MLLM) Išeivijos skyriaus vedėjos, kelionę į JAV, apie renginius, kuriuose ji buvo pakviesta dalyvauti. Bet kelionėje išeivijos literatūros tyrinėtoja (jos daktarinė disertacija buvo skirta poetei Liūnei Sutemai) turėjo ir kitą tikslą – parsivežti naujos medžiagos apie išeivijos rašytojus, kurios, anot jos, čia vis dar esama. Grįžusi į Kauną ir, nors „užpustyta“ susikaupusių darbų, ji sutiko smulkiau apie visa tai papasakoti. Tai gi kiek kurių ši darbščioji biteilė užpildė šį kartą? Kur apsilankė Amerikoje ir kaip sekėsi?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Šį pavasarį net nesvajojau vykti į Jungtines Amerikos Valstijas, tačiau laikraščio „Draugas“ redakcija, sužinojusi apie mano parengtą ir 2016 m. pabaigoje išleistą stambiają monografinio pobūdžio knygą, skirtą poetui, redaktoriui, žemininkui-lankininkui Kazui Bradūnui, nutarė ją pristatyti ir anapus Atlanto.

2017 m. Lietuvoje paskelbti K. Bradūno metais – Maironio lietuvių literatūros muziejuje parengta jubiliejinė paroda (veiks iki rugsėjo pirmosios), vyko iškilmingas minėjimas. Daugelis renginių, skirtų K. Bradūnui, nuvilnijo per visą Lietuvą. Neatsitiktinai ir „Draugas“ nutarė prisiminti savo ilgalaikį kultūros ir meno priedo redaktorių. Tad buvau pakviesta skaityti paskaitų ir pristatyti savo naujos knygos „Kazys Bradūnas. Archyvai“, – sako V. Paplauskienė. – Tai gi kelionė prasidėjo Čikagoje, po to buvo Lietuvos konsulas New Yorke ir Lietuvos ambasada bei Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla Washingtone. Čikagoje dalyvavau dviejuose renginiuose – vienas vyko „Draugo“ redakcijoje ir buvo skirtas Kazio Bradūno gimimo šimtmečiui paminėti, o antrasis – „Giedros“ korporacijos surengtas minėjimas mūsų dainiui – poetui kun. Jonui Mačiuliui-Maironiui jo 155-ųjų gimimo metinių proga ir mano knygos „Jonas Mačiulis-Maironis. Pavasario balsai“ sutiktuvėms. Tai fotografuoti nis leidins su mano plačiu įvadu, citatomis, dokumentika. Praėjusiais metais geradarių: Albinos Žumbakys, dr. Nijolės Bražėnaitės-Paronetto ir dr. Rožės Šomkaitės dėka išleista knygos pakartotinė laida ir padovanota lietuvių katalikiškoms mokykloms. J. Mačiulio-Maironio minėjimas vyko Lietuvių dailės muziejaus salėje. Renginyje dalyvavo Maironio sesers Kotrynos anūkai – Antanas Grina, Džiugas Augius, Rasa Augiūtė. (Virginija yra Kotrynos proanūkė. Red.)

Kiekviena mano kelionė yra intensyvi ir derlinga. Tačiau prieš kalbant apie sukaupią kultūros paveldą turiu būtinai paminėti savo geradarius. Savo kelionėse sutikau ir sutinku daug kilnios sielos, atsidadusių Lietuvai, jos kultūrai žmonių. Jie gerai pažįsta mane iš mano darbų: straipsnių, knygų, paskaitų, parodų,

Susitikimas su Virginija Paplauskiene Lietuvos Respublikos ambasadoje Washingtone.

Grazinos Blekaitienės nuotr.

ekspozicijų. MLLM Išeivių skyriuje sukaupta daugiau nei 180 tūkstančių vienetų įvairios medžiagos. Ji tikrai neguli dėžėse – sutvarkyta ir ištirtinėta saugoma fonduose. Rengiamos jubiliejinės parodos, ekspozicijos, straipsniai, paskaitos. Rašytojai prikeliami naujam gyvenimui.

Vienas žmogus mažai ką gali padaryti, – „kur du stos...“ visados darbas bus spartesnis ir kokybiškesnis. Kelionėse mane gelbsti mano globėjai. Esu dėkinga Algimantui ir Teresei Landsbergiams, kurie finansavo dalį šios mano kelionės po Ameriką (kelionę į ir iš Amerikos finansavo „Draugas“), o tai nemenka suma. Prie kelionės po Ameriką prisidėjo ir Angelė Bailey, – iš pirmo žvilgsnio atrodytų, kad ji nieko bendra su rašytojais ne-

švabaitės-Gylienės, su kuria artimai bendravau daugelį metų, archyvą Čikagoje. Sūnaus Lino Gyljo ir dukros Aušros Karkos leidimu peržiūrėjau tai, kas liko po jos mirties. Atrinkau medžiagą, kurią Linas žadėjo išsiųsti į Kauną. Didžiuma archyvo buvo seniau gauta iš pačios J. Švabaitės-Gylienės, eksponuojama jai skirtose parodose.

Washington – Teresės ir Algimanto Landsbergių namuose peržiūrėjau archyvinę medžiagą ir ją pasiėmiau su savim. Jau esu parengusi ir išleidusi rašytojui, vertėjui, redaktoriui Algirdui Landsbergiui skirtą knygą. Tačiau vėl ir vėl gaunu naujos medžiagos. Štai ir dabar parsivežiau unikalią medžiagą – jo raštų, laiškų iš pasaulinio Pen klubo suvažiavimo Eu-

pašventė savo gyvenimą GĖRIUI skleisti. Pas ją sunkiai sirgdamas gyveno Juozas Ambrazevičius-Brazaitis. Dr. Rožė slaugė jį iki paskutinio atodūsių, rūpinosi ir jo palaiką pervežimu į Lietuvą bei perlaidojimu Prisikėlimo bažnyčios šventoriuje Kaune.

Savo namų duris R. Šomkaitė buvo atvėrusi ir kun. Antanui Paškui. Jis dirbo sielovadinį-pastoracinį darbą, važinėdamas po parapijas, bet pagrindinė jo gyvenamoji vieta buvo New Yorke – Rožės namuose. Jam buvo sudarytos sąlygos rašyti knygas, kurias, paremdama ir finansiskai, išleido. Sunkiai sirgdamas vėžiu buvo slaugomas ir mirė ant jos rankų. Gerbiama Rožė yra profesorė, chemijos daktarė, o slaugė ir pati tuos sunkius ligonius aptarnavo iki paskutinio jų atodūsių. Daug sveikatos reikalais ji padėjo ir istorikui, politikui Vytautui Vaitiekūnui. Tokiu būdu pas ją liko ir šių žmonių archyvinės medžiagos. Tokių, kaip dr. Rožė Šomkaitė, mūsų žemėje yra vienetai.

New Yorke sulaukiau viešnios iš Bostono: mano giminaitė Rūta Augiūtė-Manomaitienė atvežė keletą dėžių savo mamos, rašytojos, jauniausios Maironio dukterėčios Danutės Lipčiūtės-Augienės įvairios archyvinės medžiagos. Atrinkau ir sudėliojau nemažai archyvalijų, bus ką siųsti į Lietuvą. Dalį medžiagos pasiėmiau į savo lagaminą, pvz., Maironio sesers Kotrynos gimimo liudijimą, Pauliaus Augiaus dokumentus, pačios D. Lipčiūtės Augienės studijų diplomus (studijavo Kaune ir Sorbonoje). Visa tai Danutė išsivežė su savimi į Vakarus. Turiu pabrėžti, kad gavau labai svarbios informacijos, nuotraukų, laiškų. Tai gi svariai pasipildė Danutės Lipčiūtės-Augienės rinkinys Maironio muziejuje.

Pasirūpinau, kad į Lietuvą atkeliautų Sandro Laucevičiūtės-Nykienės paveikslai. M. K. Čiurlionio muziejaus vadovybė sutiko priimti į fondus jos vertingus darbus (iš viso apie 100 darbų).

Kokie Jūsų ir Maironio muziejaus santykiai su išeivijos lobynais – Lituanistikos tyrimo ir studijų centru Čikagoje ir ALKA archyvu Putname?

Glaudžiai bendrauju su abiem archyvais ir ypač vertinu jų darbą. Prieš daugelį metų Lituanistikos tyrimo ir studijų centre susipažinau su archyvų direktorium Česlovu Grincevičiumi,

Iš k.: G. Blekaitienė, ambasados ministrė patarėja Lyra Puišytė-Bostroem ir V. Paplauskienė.

turi, bet ji remia visus mano darbus, skirtus literatūrai. Pati visuomeniniais pagrindais dirba lituanistinėje K. Donelaičio mokykloje, rengia susitikimus su mokiniais (tai ne pirmą kartą apie išeivius rašytojus). „Giedros“ korporacijos viena iš vadovių – Rita Vencloviėnė ne tik rengia mano paskaitas, bet ir suteikia nakvynę, dalijasi „duona kasdiene“. Rašytojo žmona Gražina Blekaitienė taip pat ištisias pagalbos ranką – apgyvendina, vežioja savo mašina. Daugeliui žmonių dėkoju, visiems žemai lenkiuos.

Kelionė buvo intensyvi ne tik paskaitomis, bet ir prisodrinta susitikimų su rašytojų artimaisiais. Pvz., peržiūrėjau poetės, šviesios atminties Julijos

ropoje.

New Yorke gyvenau pas žinomą išeivijos veikėją dr. Rožę Šomkaitę. Iš pačios gerb. Rožės gavau psichologo, rašytojo kun. Antano Paškaus ir Laikinosios vyriausybės 1941 m. vadovo Juozo Brazaičio-Ambrazevičiaus kai kurią archyvinę medžiagą.

Kokiu būdu šių žmonių archyvai atsidūrė pas R. Šomkaitę?

Dr. Rožė Šomkaitė gelbsti mane ir darbais, ir finansiskai, ir dvasiškai, palaikydama bei skatindama dirbti. Ji žino, kas yra tėvynė Lietuva ir kokia yra rašyto žodžio vertė. Bet ji yra ne tik mano geradarė. Tai yra ypatinga filantropė, kilniaširdė moteris, kuri

vėliau su prof. Jonu Račkausku. Šiame centre stažavau – tvarkiau archyvus ir atsirinkau kai kurių rašytojų rinkinių medžiagą, pasidariau kopijų. Prof. J. Račkauskas leido pasiimti ir kai kuriuos Antano Škėmos rankraščius (buvo rašyta 3–4 egz.). Šiais metais talkinau LTSC rengiant parodą, skirtą Lietuviių rašytojų draugijos jubiliejui. Padėjau tvarkyti archyvinę medžiagą.

Amerikos lietuvių katalikų archyvo direktorė Mirga Girniuvienė ir jos vyras kruopščiai rūpinasi šia institucija. Lankantis ten prieš keletą metų peržiūrėjau Fausto Kiršos rinkinį. Dėkoju, kad padarė kopijas ir persiuntė man parodai ir knygai reikalingą medžiagą. Praėjusiais metais pagelbėjo ir dėl K. Bradūno laiškų kopijų. Prieš keletą metų buvau atvykusi dėl A. Nykos-Niliūno archyvo pervežimo. Esu parsivežusi Pauliaus Jurkaus archyvą, bendrauju su rašytojo dukra Daina Jurkute.

V. Paplauskienė „Draugo“ redakcijoje.
Jono Kuprio nuotr.

Išivija, atrodo, yra linkusi archyvinę medžiagą laikyti savo fonduose. Ir galima ją suprasti – jaunoji karta turi turėti galimybę žinoti istoriją. Kita vertus, Jūsų akimis, ar ta medžiaga nesunyks, nes, atrodo, specialių sąlygų išivijoms archyvai neturi? Neturi ir pakankamai žmonių juos tvarkyti, taigi didžioji dalis medžiagos gali likti nepanaudojama arba be laiko sunykti.

1989 m. pirmą kartą nuvykau į Ameriką ir kalbėjau per „Amerikos balso“ radiją (globojo šviesios atminties Romas Kasparas), į klausimą, ką aš manau apie archyvus, apie kultūros institucijas, esančias svetur, atsakiau, kad archyvinė medžiaga privalo būti ten, kur ir yra. Mano nuomonė nepakito ir dabar – vienareikšmė – svarbu išsaugoti Amerikoje esančias lituanistines institucijas. Negalima visko iš jų išvežti. Tačiau tai, kas yra privačiose rankose, reikia skubiai gelbėti. Ar tai literatūra, ar politika, ar chemija... Pvz., žinau, kad negrižtamai dingę prof. Česlovo Masačio archyvas. Tai žinomas mokslininkas kosmologijos srityje, poetas, – kito tokio lietuivio nėra. Arba neišsaugoti laiškai, rašyti Leonardui Andriukui (nors dar turiu vilties kur nors juos surasti....). Prisipažinsiu, kad dėl to labai skauda

sirdelę... Juk tai yra Lietuvos kultūros paveldas. Yra šeimų, kurios nesirūpina savo tėvų kultūriniu palikimu... sako, kad tai buvo „tik pomėgis, žaidimas“... Nors tų žmonių veikla ir Lietuvoje, ir išeivijoje yra vertinama. Vaikai dažnai tokių dalykų nesupranta, po tėvų mirties visus jų daiktus paprasčiausiai išmeta kaip beverčius. Dabar dar nenoriu minėti pavardžių, nes bandau įtikinti tuos žmonės. Noriu pasakyti, kad archyvinės medžiagos Amerikoje dar yra ir reikia toliau dirbti su mūsų veikėjų palikuonimis, kad jie sutiktų ją perduoti muziejams, archyvams – Amerikoje ar Lietuvoje. Daug metų važinėju tais reikalais, kartais labai sunku gauti kai kuriuos archyvus. Ir ne viską iš karto galima gauti. Tai kruopštus, be galo atsakingas ir sudėtingas darbas. Kas nėra susipažinęs su šio darbo specifika, nesupranta jo. Sugrįžęs kultūros paveldas yra kruopščiai tvarkomas, tyrinėjamas. Tai idomus, sunkus, bet tikrai ne nuobodus procesas. Atsiveria naujas pažinimo pasaulis – džiugina kasdieniai atradimai. Yra skirtingų rašytojų – didesnio ar mažesnio ryškumo, tačiau ar „didesnė“ ar „mažesnė“ žvaigždė, ji vis tiek spindi. Visos jos sudaro mūsų bendrą kultūros plotą. Negali nieko išbraukti. Išbrauk vieną žvaigždutę iš Paukščių tako, kas bus...

Kas Jūsų kelionių po literatūros pasaulį tvarkaraštyje toliau?

Šiomet buvo planuota kelionė į Australiją. Kruopščiai ir atsakingai rengiausi, parengiau projektą, kurį įteikiau Kultūros tarybai finansuoti. Laimei prieš keletą savačių gavau patvirtinimą – pinigai bilietui skirti. Niekada negaunu dienpinigių ir nakvynės pinigų, apmokami tik bilietai, bet ir tai labai labai gerai. Jau turiu ir bilietus į Australiją. Vyksiu dviem mėnesiams – spalui ir lapkričiui. Šiame kontinente yra mūsų išeivių rašytojų, gyvenusių ir kūrusių toli nuo tėvynės. Viliuosi, kad atsilieps medžiagos (maloniai prašau rašyti mano adresu: virginijap@gmail.com). Lauksiu Jūsų pagalbos.

Ar ģ Amerikā dar grīšite?

Tikrai grįšiu, nes dar yra vietų, yra žmonių, kuriuos reikia aplankyti, įtikinti perduoti medžiagą muziejams, archyvams. Yra žmonių, kurių gyvenimas užneštas užmaršties dulkelėmis... Tikiu, kad pavyks kai ką prikalbinti, ir žmonės, supratę kultūros paveldo reikšmę, perduos ją į Maironio lietuvių literatūros muziejų. O kultūrinėms institucijoms, esančioms Amerikoje, linkiu kuo geriausios kloties. Iš Lietuvos vyksta pagalba, tegul ji bus prasminga ir naudinga. Gal reiktų prašyti Lietuvos valdžios finansinės paramos, kad tuos archyvus JAV būtų galima geriau sutvarkyti?

Lietuvoje gyvenantiems dar ir dabar sunku įsivaizduoti, suvokti, kad mes atgavom laisvę ir nepriklausomybę dėka tų išeivių, branginančių ir brandinančių laisvą lietuvišką žodį svetimoje žemėje. 1944 m. pasitraukę nuo okupacijos kovojo, pasiaukojančiai dirbo (po sunkaus fizinio darbo – duonai; dirbo be atlygio, visuomeniniais pagrindais – dvasiai) vardan Lietuvos. Išeiviai sugrįžę sovietinių gulagų pamatus. Išsaugojo Lietuvą savo vaikams ir vaikaičiams. Neleiskime, kad jų auka būtų užnešta užmaršties dulkių....

Děkojame už pokalbį.

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

**Asmeninės siuntos
708-907-3000**

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60599
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Blomel
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Uželga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biemel 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei
kitų skausmų gydymas

SIŪLO DARBA

„Gintaro“ vasarvietė Union Pier, MI.
vasaros sezonui ieško vyro ūkio dar-
bams. Apgyvendiname. Darbą pradėti
kuo greičiau.

Tel. 269-469-3298

AKIU LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

***Skaitykite
„Draugą“ greičiau!***
www.draugas.org

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams

DRAUGAS NEWS ir LITHUANIAN HERITAGE

prenumerată.

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie lietuvių reikalus: politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir kt.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

Nusidriekė „Lietuvos muziejų kelias“

Vilnius (Alkas.lt) – Gegužės 18-ąją, jau šeštus metus Lietuvos muziejų asociacijos organizuojamas kultūrinio turizmo muziejinių renginių ciklas, rengiamas visuose Lietuvos regionuose – Žemaitijoje, Aukštaitijoje, Dzūkijoje, Sūduvoje ir Mažojoje Lietuvoje – kasmet lankytojus džiugina kultūriniais festivaliais, susitikimais su menininkais, keliautojais, unikalių projektų autoriais, edukaciniais projektais, svetingaisiais savaitgaliais muziejų ekspozicijose, parodose, istorinėse erdvėse bei kitomis kultūrinėmis akcijomis.

„Lietuvos muziejų kelias“ sujungiantis visus Lietuvos muziejus bendram tikslui, stiprinantis bendravimą tarp pačių muziejų,

Šiomet Lietuvos muziejų asociacijos organizuojamas projektas atsižėgia į Vasario 16-osios kūrėjus ir puo-

selėtojus, jų gyvenimus, darbą, atminimą, kuris saugomas mūsų muziejuose. Visuomenei atveriant memorialinius muziejus, juose saugomus įdomius eksponatus, pristatant vietas bei kitus atminties ženklus, tradicines šventes ir vietas bendruomenes vienijančius renginius, bus prisiminti prie Lietuvos valstybės atkūrimo prisidėję žmonės: rašytojai, menininkai, pedagogai, Nepriklausomybės akto signatarai bei kitos ryškios to meto asmenybės.

Penkiasdešimt penki Lietuvos muziejai parengė per šimtą renginių – parodos, skaitymai, susitikimai su studijų ir filmų kūrėjais, muzikų, dailininkų, teatrolių ir kt. koncertai, mokomosios programos – kviečia lankytojus kalbėti ir diskutuoti apie Vasario 16-osios signatarų nuveiktus darbus ir indėlį į Lietuvos valstybingumo.

Europos riteriai susikovė Kaune

Kaunas („Kauno diena“) – Kauno pilies lomoje vyko dešimtas tarpautinis viduramžių riterių turnyras, kuris vyksta pagal tarptautines riterių turnyrų taisykles, o jį komentuoja ir veda profesionalus heroldas.

Turnyre kovėsi dešimtyr riterių iš įvairių Europos šalių. Riterių kovos vyko pogrupiuose, o iš kiekvieno pogrupio į pusfinalį ir finalą pateko tik stipriausieji, kurie turėjo galimybę varžytis dėl Lietuvos kariuomenės vado prizų – kalavijo, nukaldinto garsių ginklakalių meistrų.

Renginio metu žiūrovai galėjo susipažinti su viduramžių kultūra, amatais, XIV–XVII a. šarvų ir ginklų ekspozicija. Norintys jėgas išmėgino ieties mėtymo ir šaudymo iš lanko rungtyse, smagiuose ginklanešio žaidimuose, pasimatavo šarvus ar varžėsi tarpusavyje ginklų valdymo rungtyse.

Viduramžiais pėsčiųjų ir raitų ri-

terių turnyrai buvo rengiami feodalų iniciatyva pilyse ir mugėse. Į kautynes atvykdavo tiek kalavijo profesionalai – karų ir kautynių veteranai, tiek ir jauni, šlovės ir turtų trokštantys vyrai. Riterių turnyruose buvo kaunamasi dėl įvairių priežasčių – piniginių prizų, garbės, siekiant apginti nugalėtojo reputaciją arba išgarsėti. Viduramžių riterių turnyrų ir kautynių rekonstrukcijos labai populiarios Europos valstybėse. Turnyrai rengiami kartu su žemių, miestų ir miestelių šventėmis, siekiant atkreipti gyventojų ir lankytojų dėmesį į istorijos paveldą ir tradicijas. Dažnai turnyrus globoja senosios aristokratų ir monarchų giminės.

Lietuvos kariuomenės vado tarpautinis riterių turnyras pirmą kartą buvo surengtas 2008 m. Trakuose. Nuo 2012 m. riterių turnyras perkeltas į Kauną, prie Kauno pilies.

Tebevyksta susirašinėjimas dėl N. Venckienės

Vilnius (BNS) – Praėjus daugiau nei ketveriems metams po įvairiais nusikaltimais įtariamoms buvusios teisėjos ir buvusios Seimo narės Neringos Venckienės paieškos paskelbimo, Lietuvos teisėsauga tebesusirašinėja su Jungtinių Valstijų pareigūnais.

„Jos buvimo vieta yra žinoma. Yra prašymas ją išduoti ir jis dabar yra vykdymo stadijoje“, – sakė Kauno apygardos prokuratūros prokuroras Darius Jakutis.

2015 m. JAV Teisingumo departamentas priėmė Lietuvos prašymą dėl N. Venckienės ekstradicijos ir pripažino ją vykdytinu. N. Venckienės Lietuvoje pasigesta 2013 metų balandį, prieš Seimui panaikinant jos teisinę neliečiamybę. Tų metų gegužės 10 dieną Lietuvos teisėsauga paskelbė jos paiešką.

Iš pradžių N. Venckienei mėginta įteikti šaukimą, buvo parengti įtariamai. Po to už akių skirtas suėmimas, paskelbta paieška, išduotas Europos arešto orderis, o paskui kreiptasi ir į JAV.

Per ikiteisminį tyrimą nustatyta, kad 2010 metų pradžioje, įtariama, N. Venckienė su savo teta Audrone Skučiene subūrė grupę, organizavo buvusio Kauno apygardos teismo tei-

Žymiausioji Lietuvos bėglė užfiksuota apsiperkanti Čikagoje. BNS archyvinė nuotr.

sėjo Alberto Milinio šmeižimą, organizavo duomenų apie privatų gyvenimą rinkimą. Teisėjo sūnus V. Milinis buvo viešai apkaltintas pedofilija. Jo tėvai yra pripažinti nukentėjusiais.

A. Venckienė įtariama ir viešais raginimais smurtu pažeisti Lietuvos suverenitetą.

Senaties skaičiavimas asmeniui slapstantis sustoja.

Seimas 2013 metų balandžio pradžioje panaikino parlamentarės teisinę neliečiamybę, svarstant šį klausimą N. Venckienė Seime nebepasirodė.

2013 metų rugpjūtį žiniasklaida, remdamasi skaitytojos atsiųsta nuotrauka ir informacija, paskelbė, kad bėgle tapusi Seimo narė N. Venckienė nuo teisėsaugos slapstosi Čikagoje.

D. Trump vieši Artimuosiuose Rytuose

Tel Avivas (ELTA) – Gegužės 19 d. devynių dienų kelionę po užsienį Saudo Arabijoje pradėjęs JAV prezidentas Donald Trump pirmadienį atskrido į Izraelį, kur susitiko su ministru pirmininku Benjamin Netanyahu ir Pre-

zidentu Reuven Rivlin. JAV prezidentas paragino konflikto šalis imtis naujų pastangų Artimųjų Rytų taikos procese. Yra „reta galimybė saugumui, stabilumui ir taikai“ regione pasiekti, pareiškė jis, „tačiau tai įmanoma tik tuomet, jei drauge dirbsime“. Prezidento kelionę į Artimuosius Rytus „galimybė žengti į priekį diskusijose tarp Izraelio ir palestiniečių“ pavadino ir JAV valstybės sekretorius Rex Tillerson.

Antradienį D. Trump vyks į Betliejų Vakarų Krante ir čia susitiks su palestiniečių vadovu Mahmoud Abbas.

Izraelyje D. Trump dar kartą pakartojo griežtą savo poziciją Irano atžvilgiu. „Iranas niekuomet negali turėti branduolinio ginklo“, – pareiškė jis ir pridūrė, kad Iranas „privalo liautis kurstęs ir rėmęs terorizmą“.

J. Assange džiaugiasi „svarbia pergale“

Londonas (ELTA) – „WikiLeaks“ įkūrėjas Julian Assange pasidžiaugė „svarbia pergale“, bet pareiškė neatleisias ir nepamiršias pastangų sulaukyti jį dėl kaltinimų išprievartavimu, lėmusių siekti prieglobsčio Ekvadoro ambasadoje Londone. Švedijos prokuratūra paskelbė nutraukianti tyrimą prieš Julian Assange dėl išprievartavimo.

Švedijai nusprendus nutraukti septynerius metus vykdytą tyrimą, Ekvadoras paragino Jungtinę Kara-

lystę leisti jam saugiai išvykti iš šalies. Tačiau Londono policija paskelbė, Julian Assange bus sulaikytas, jei išvyks iš Ekvadoro ambasados Londone.

45 metų amžiaus J. Assange Ekvadoro ambasadoje Londone gyvena nuo 2012 metų. Taip australas siekė išvengti būti išduotas Švedijos teisėsaugai. Jis visad teigė, kad tai politiškai motyvuotas procesas. Jis baiminosi, kad Švedija jį gali toliau perduoti JAV, kur jam dėl paslapčių atskleidimo gali grėsti net mirties bausmė.

A. Merkel nori atnaujinti Minsko derybas

Berlynas (BNS) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel Ukrainos prezidentui P. Porošenkai pareiškė, kad norėtų inicijuoti naujas derybas dėl įstrigusio taikos proceso jo šalies rytiniame regione.

A. Merkel pareiškė, kad norėtų pakviesti Ukrainos prezidentą Petro Porošenką, Rusijos vadovą Vladimirą Putiną ir Prancūzijos lyderį Emmanuel Macron į derybas, per kurias jie

aptartų besitęsiantį konfliktą Ukrainos rytuose.

Šios keturios šalys 2015-aisiais sudarė vadinamąjį Minsko susitarimą, kuris padėjo užbaigti didelio masto kovas tarp ukrainiečių karių ir prorusiškų separatistų. Vis dėlto susirėmimai galutinai nesibaigė.

Berlyne viešintis P. Porošenka savo ruožtu sakė, kad nemato alternatyvų Minsko susitarimams.

D. Trump kritiką Kuba vadino „juokinga“

Havana (BNS) – Kubos valstybinė televizija JAV prezidento Donald Trump išsakytus teiginius apie „žiaurų despotizmą“ šioje Karibų jūros valstybėje ir raginimą plėtoti demokratiją pavadino „juokingais“.

D. Trump kalbėjo Kubos nepriklausomybės dienos proga, kai buvo minima prieš 115 metų laimėta pergalė prieš Ispanijos kolonijinę valdžią.

Paskelbtame atsake Kubos televi-

zija D. Trumpą pavadino „blogai informuotu JAV prezidentu“, o jo teiginius – „prieštaratingai vertinamais ir juokingais“.

Buvęs JAV prezidentas Barack Obama savo valdymo metais atvėrė kelią visiškam diplomatinį santykių su Kuba atkūrimui, tačiau D. Trump grasina istorinį atšilimą atšaukti.

85-erių R. Castro yra pasakęs, kad 2018 m. vasarį pasitrauks. Dar neaišku, kas kitamet užims jo postą.

Nyderlandų karalius – lainerių pilotas

Haga (BNS) – Kai kurie olandų nacionalinių avialinijų KLM regioninių skrydžių bendrovės „Cityhopper“ keleiviai galbūt atpažindavo prisistatančio antrojo piloto balsą.

Tačiau jis buvo ne paprastas ant-rasis pilotas, informuojantis keleivius apie oro sąlygas bei planuojamą atvykimo laiką, o Nyderlandų karalius.

Karalius Willem-Alexander pripažino, kad jis 21 metus dirbo „kvies-tiniu pilotu“ Nyderlandų avialinijų KLM keleiviniuose laineriuose „Fok-

ker 70“, o prieš tai yra dirbęs kitoje šalies oro bendrovėje – „Martinair“.

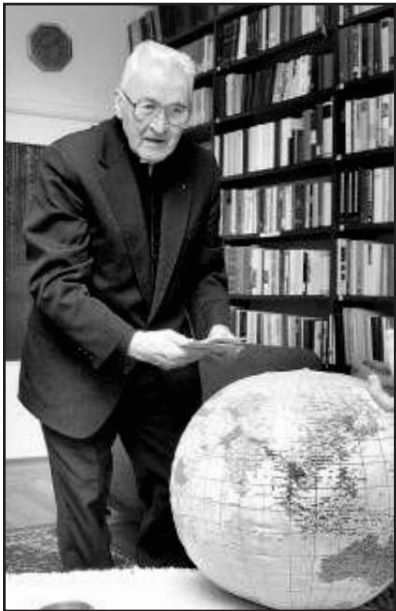
Nebuvo paslaptis, kad Willem-Alexander turi piloto licenciją ir kartais pilotuodavo KLM keleivinius lėktuvus. Kaip kviestinis pilotas jis visuomet užimdavo antrojo piloto vietą.

50-metis trijų vaikų tėvas ir 17 mln. olandų karalius vadina lėktuvų pilotavimą „laisvalaikio pomėgiu“, leidžiančiu jam atsitraukti nuo karališkųjų pareigų ant žemės ir sutelkti dėmesį į kitokią veiklą.

Tarnystė be sienų

Amžinybėn iškeliavo

t. Leonas Povilas Zaremba, SJ

t. Leonas Zaremba, SJ

Kauno karo metais nusiųstais klierikais. Trejus metus studijavo Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje, gyvendamas Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. 1948 m. apgynė teologijos licenciato laipsnį, tų pačių metų vasario 21 d. Šv. Pauliaus už Mūrų bazilikoje kard. Aloysius Traglia išventino kunigu.

Čilės sostinės Santjago arkivyskupui pakvietus lietuvius kunigus į talką, atsiliepęs į šį kvietimą, t. Zaremba ėjo vikaro pareigas Melipilos užmiesčio ir sostinės Šv. Krescencijaus bei Šv. Mykolo Arkangelo parapijose, metus buvo kapelionas Santjago katedroje. 1952 m. rugsėjo 7 d. įstojo į Jėzaus draugiją ir atliko naujokyną Čilėje. Visą gyvenimą atsiminė Santjage sutiktą jėzuitą Albertą Hurtadą, vėliau paskelbtą šventuoju.

1954–1956 m. filosofijos ir teologijas studijas tęsė Buenos Aires, Argentinoje. Vėliau Urugvajuje dvejus metus buvo Takuaremo jėzuitų gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas, mokė tikybos bei geografijos (ir visą gyvenimą domėjosi geografija bei žemėlapiais). Aplinkiniai liudijo, kad ispanų kalbą mokėjo kaip vietinis.

1958 m. atvyko į užsienyje gyvenančių lietuvių jėzuitų būstinę Čikagoje, dirbo Jaunimo centre. 1960–1961 m. jėzuitų dvasingumo metus – terciatą – atliko Pomfrete, Connecticuto valstijoje. Vėl grįžo į Čikagos jėzuitų namus. Vienus metus buvo Aušros Vartų parapijos Montrealyje, Kanadoje, vikaras. 1964–1967 m. – Fatimos Marijos lietuvių parapijos Montevideo, Urugvajuje, klebonas, 1967–1968 m. – lietuvių jėzuitų vyresnysis San Paulo, Brazilijoje. 1968–1972 m. – Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonas. 1972–1974 m. gyveno Čikagoje, vadovavo lietuvių religinėms radijo programoms. Mielai būdavo įvairių lietuvių jaunimo stovyklų JAV ir Kanadoje kapelionas. 1974–1977 m. paskirtas Nuolatinės Dievo Motinos pagalbos lietuvių parapijos vikaru Clevelande (JAV) ir lietuvių jėzuitų provincijolo pagalbininku.

1977–1983 m. t. Leonas Zaremba (*in exteris*) vadovavo Lietuvos jėzuitų viceprovincijai, rūpinosi įvairia sielovada Čikagoje, kasmet lankė jėzuitus Pietų Amerikoje bei savo seserį Toronte. Perleido jėzuitų Jaunimo centro Čikagoje administravimą pasauliečių tarybai, kad būtų jėgų ir laiko užsienio lietuvių sielovadai.

Dvejus metus vėl dirbo Clevelande, po to turėjo trumpą atgaivą, Romoje gilindamasis į dvasinę teologiją. Nuo 1986 m. patarnavo pietvakarių Čikagos priemiesčių lietuviams ir rūpinosi Pal. Jurgio Matulaičio lietuvių katalikų misijos Lemonte steigimu. 1989 m. tapo jos pirmuoju kapelionu – direktoriumi, padėdamas pagrindus ligi šiol sėkmingai veikiančiai sielovadai, kol 1992 m. buvo pašauktas į Lietuvą „laikinei“ dėstyti kunigų seminarijoje.

1993–2003 m. buvo Kauno kunigų seminarijos dėstytojas, VDU docentas ir kapelionas, seminarijos dvasios tėvas, nuodėmklausys, vadovaudavo dvasinėms pratyboms. 2004 m. – Šiaulių jėzuitų namų vyresnysis ir laikinas naujokyno vedėjas; vėl grįžo į tarnystę Kauno seminarijoje iki 2008 m. Nuo 2005 m. taip pat buvo Kauno arkivyskupijos liturgijos komisijos narys. Kelis kartus dalyvavo jėzuitų teologinėse konferencijose.

2004 m. dalyvavo t. Jono Bružiko ir t. Vlado Mikalausko įsteigtos lietuvių bažnyčios Montevideo 50 m. jubiliejuje. Vietiniai jėzuitai rašė apie jo vienuolišką dvasią ir kuklumą.

Ne tik dėstė asketinę teologiją, bet pats buvo kruopštus, labai tvarkingai vedė asmeninį ir tarnybinį susirašinėjimą, apyskaitas, dokumentus, to paties tikėdamasis iš kitų jėzuitų. Bendrabroliai vis prisimena t. Zarembos uolumą užsirašant visas atnašautas Mišias ir jų intencijas. Yra išvertęs šv. Ignaco biografiją.

Apie 1972 m. t. Leonas svarstė galimybę pereiti iš Jėzaus draugijos į Kartūzų vienuoliją, tačiau pasikalbėjęs su abiejų vienuolių vyresniaisiais suprato, kad yra laimingas būdamas jėzuitas.

Nuo 2009 m. gyveno Kauno jėzuitų namuose, rašė namų istoriją, nuo 2014 m. priėmė misiją melstis už Jėzaus draugiją ir Bažnyčią.

Jėzaus draugijos info

Ilgametė Denverio „Rūtos“ tautinių šokių grupės vadovė

A † A

ANTANINA BULOTIENĖ

KOLUPAILAITĖ

mirė gegužės 4 d.

Gimė 1928 m. gegužės 5 d. Kaune, Lietuvoje.

Ji buvo skauto akademiko prof. Stepono ir Janinos Kolupailų jauniausia duktė. Mokėsi „Aušros“ mergaičių gimnazijoje, Maironio gimnaziją baigė pabėgėlių stovykloje Kemptene.

Gyvendama Amerikoje, nuo 1949 m. dirbo banke ir ėjo auditorės pareigas. Baigė karjerą Wells Fargo banke Denveryje, CO.

A. a. Antanina aktyviai dalyvavo lietuvių skautų veikloje ir vadovavo lietuvių tautinių šokių grupėms. Iš viso paruošė šokėjus devynioms Tautinių šokių šventėms.

Ji buvo a. a. Juliaus Bulotos mylima žmona.

Giliame liūdesyje liko sesuo Eugenija Kolupaila, sūnus Rimas, duktė Aldutė, žentas Robertas Belzer ir du anūkai, Antanina ir Vytas.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti atsisveikinime birželio 11 d. 7 val. vak., Horan & McConaty, 5303 E. County Line Road, Centennial, Colorado. Laidotuvių Mišios birželio 12 d. 11:30 ryte, St. Thomas More bažnyčioje, Centennial, CO.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvių tautinių šokių institutui, c/o Ruta Mickūnienė, 12 Vista Circle, Centerville, MA 02632 arba skautų Vydūno Fondui: [h9p://www.vydufondas.net/AukosVydunoJaunimoFondui.pdf](http://www.vydufondas.net/AukosVydunoJaunimoFondui.pdf)

Nuliūdusi šeima

Brangiai dukrai

A † A

DALIAI SABALIAUSKAITEI

mirus, giliai užjaučiame ir apkabiname jos tėvelius GENEĮ ir ANTANĄ, seserį dr. GAILĘ su šeima, brolių VIKTORĄ su šeima ir visus artimuosius.

Liūdime kartu:
A. ir R. Izokaičiai
A. Gruodienė,
V. Krikščiūnienė
G. ir Y. Rimkūnai
O. ir K. Paulikai

Kapų puošimo diena (Memorial Day)
bus minima gegužės 28 d., sekmadienį, 12 val. p. p.

LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE

Iškilmėse dalyvaus Dariaus-Girėno Post 271 nariai, šauliai, skautai ir kitos organizacijos

Kviečiame visus lietuvius ir jų draugus dalyvauti šiose apeigose, pasivaikščioti po gražias lietuviškas kapines, aplankyti artimųjų, draugų bei žymių lietuvių amžino poilsio vietas.

Lietuvių tautinės kapinės
Lithuanian National Cemetery
8201 S. Kean Ave., Justice, IL 60458-1720
tel. 708-458-0638, www.lithnatcemetery.com

www.draugofondas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Šv. Mišios, kuriose bus meldžiamasi už** tai, kad Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja, bus aukojamos birželio 3 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Šv. Kazimiero Centro koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Po Mišių – vaisės. Visi laukiami. Daugiau informacijos tel. 773-776-1324.

■ **Birželio 4 d., sekmadienį, JAV LB Vi-** durio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas Pasaulio lietuvių centre Lemonte, „Egles Dance World“ studijoje. 9 val. r. – šv. Mišios Pal. J. Matulaičio misijoje. Registracija – 10 val. r., suvažiavimo pradžia – 10:30 val. r. Kviečiame dalyvauti.

■ **Birželio 9 d., penktadienį, 7 val. v. Bal-** zeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Anna Reich fotografijų parodos atidarymas.

■ **45-tasis Baltimorės lietuvių festivalis** „Bringing the Baltic to the Bay!“ vyks birželio 10 ir 11 d., šeštadienį ir sekmadienį, Baltimorės lietuvių namuose, 851 Hollins St., Baltimore MD. Šeštadienį programa prasidės 11 val. r. ir tęsis iki vidurnakčio, sekmadienį – nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Mašinas galima statyti University of Maryland BioPark garaže (Baltimore Str.).

■ **Birželio 11 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje vyks renginys „Prie kavutės puodelio – pokalbis su LR generaliniu konsulu Marijumi Gudynu“. Įėjimas – auka. Kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

■ **Birželio 15–18 d. New York City Center,** (131 West 55 Street, New York, NY 10019), vyks Maskvos Vachtangovo teatro gastrolės – bus vaidinamas Rimo Tumino režisuotas spektaklis „Dėdė Vania“. Spektaklis rodomas Antono Čechovo festivalio „Vyšnių sodas“ metu. Daugiau informacijos tel. 212-581-1212 arba el. paštu: citytix@nycitycenter.org.

■ **Birželio 16 d., penktadienį, 7 val. v. Bal-** zeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) dainuos operos solistė Miglė Žaliukaitė (mezzo soprano), skambins Eglė Perkumaitė. Jų koncertiniame repertuare išgirsite lietuviškas dainas ir arijas, kurių didžioji dalis buvo atrastos archyvuose, pirmą kartą įdainuotos ir išleistos šio dueto kompaktiniame albume „Forgotten Lithuanian Songs and Arias“. Girdėsite B. Dvariono, V. Klovos, M. Petrausko, V. Banaičio bei daugelio kitų kompozitorių kūrinius.

■ **Birželio 2 d. 7 val. v. Balzeco lietuvių kultū-** ros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) Kęstutis Nakas pristatys savo knygą „Kaip Lietuva valdė pasaulį“. Susitikime dalyvaus grupė aktorių, kurie skaitys pjesės ištraukas. Pristatoma knyga – tai keturių dalių pjesė apie Lietuvos istoriją. Kūrinyje susipina įvairūs žanrai: farsas, tragedija, groteskas, magiškas realizmas, „pseudo klasika“. Veiksmas vyksta XIII–XV a., tačiau kartais persikelia ir į XX a. Pjesės autorius į savo kūrinį įpina humoro, pop kultūros elementų, žargono, anachronizmų.

Neeilinis filmas su neeilinių orkestru

Gegužės 26 d. legendinio režisieriaus Alfred Hitchcock 1960 m. siaubo psichologinis trileris „Psycho“ vėl sugrįžta į „Vėjų miestą“ – tik šįkart ne į kino, bet į koncertų salę. Jį matysime serijoje „CSO at the Movies“. Čikagos simfoniniam orkestrui diriguos Richard Kaufman. Beje, serijoje ši penktadienį turėjo būti rodomas kitas A. Hitchcock šedevras – „North by Northwest“, tačiau „dėl nenumatytų kliūčių“ teatro vadovybė vieną filmą turėjo pakeisti kitu.

„Psycho“ laikomas vienu geriausių A. Hitchcock filmų ir yra nuolat įtraukiamas į geriausių visų laikų filmų sąrašus, o aktorius Anthony Perkins suvaidintas Norman Bates išrinktas kaip antras didžiausias antiherojus Amerikos kinematografijos istorijoje. Filmą sukurtas pagal Robert Bloch 1959 m. to paties pavadinimo romaną. „Psycho“ pasakojama apie darbdavį apvogusią darbuotoją, kuri bėgdama apsistoja psichopato prižiūrimame motelyje. Ši nespaltvota juosta jau 1961 m. buvo pristatyta keturiems „Oskarams“, tačiau nelaimėjo nė vieno apdovanojimo. Savo laiku filmas susilaukė kontroversiško vertinimo dėl nepadorumo (vaizduojama nesusituokusi pora, iššaukiantys herojės Marion drabužiai) ir smurto (pagarsėjusi nužudymo duše scena). Kaip bebūtų, šis filmas susilaukė milžiniškos komercinės sėk-

mės ir rimtų kino kritikų pripažinimo. Vėliau pasirodė trys tęsiniai: „Psycho II“ (1983 m.), „Psycho III“ (1986 m.) ir „Psycho IV“ (1990 m.).

Filmo trukmė su pertrauka 135 min. Prieš „Psycho“ peržiūrą visi vakaro dalyviai kviečiami į įdomų pašnekesį apie filmą, jo kompozitorių Bernard Herrmann (1911–1975) bei apie pačią seriją „CSO at the movies“. Pašnekesyje, kuris vyks nuo 7 iki 7:30 val. v. Grainger pokylių salėje, dalyvaus dirigentas R. Kaufman, prodiuseris John Goberman ir CSO antrasis koncertmeisteris David Taylor. Priminsime, kad filme, be jau minėtojo A. Perkins, vaidina Janet Leigh, John Gavin, Vera Miles ir Martin Balsam.

Chicago Symphony Center adresas – 220 S. Michigan Ave., bilietų kasos tel. 312-294-3000, internetinė svetainė – www.cso.org.

Parengė Raimundas M. Lapas

Lithuanian World Center
2017 CHARITY
GOLF
TOURNAMENT
Saturday, June 10th Old Oak Country Club
18 holes of golf
Pre-round contests
Games & giveaways
On-course food & drinks
And more!
www.lithuaniangolf.com

LVS DIGITAL MEDIA
PLC kino vakarai
ant pievelės
14911 127th Street, Lemont IL 60439
Birželio 2 d.
Liepos 14 d.
Rugpjūčio 4 d.
Rugsėjo 15 d.
(orui leidžiant)
7 val. vakaro
Lietuvių kino klasika
Skanūs šašlykai
Veiks baras
LITHUANIAN WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS
Renginys nemokamas. Organizuoja Pasaulio lietuvių centras